

SchoolsOUT

Evaluatie 2019 – 2021

Inhoudsopgave

		p.
	Inleiding	3
1	Begeleiding op maat aan scholen	4
2	Gemeentebrede activiteiten	8
3	Regionale activiteiten	10
4	Tools en nieuwe huisstijl	11
5	Mooie verhalen delen	12
6	Samenwerking	14
7	Onderbouwing en ‘Erkenning’	16
8	Het convenant 2022 – 2025	17
	Bijlage: Input uit de beschikking 2019 – 2021	18

Illustraties

Nieuw stockmateriaal	1
Nieuw stockmateriaal	3
Nieuw stockmateriaal	5
Nieuw stockmateriaal	7
Het Prinsensprookje van Dear-T	9
Banners van SchoolsOUT	11
Onderdeel checklist PO	11
Onderdeel nieuwsbrief	13
SchoolsOUT-kraampje bij Roze Woensdag Jong! in 2021 met stagiaire Lisa Hazelaar	14
Instagram-post over Roze Woensdag Jong! van Tweede Kamerlid Lisa Westerveld	14
Nieuw stockmateriaal	17

Inleiding

De afgelopen periode is vanzelfsprekend enorm gekleurd door Covid-19 en alle gevolgen die deze pandemie voor Nijmeegse scholen heeft gehad. Scholen hadden duidelijk andere prioriteiten in de afgelopen twee jaar. Maar dat heeft zeker niet enkel nadelig uitgepakt voor SchoolsOUT. Het team heeft hierdoor ook allerlei nieuwe ontwikkelingen in gang kunnen zetten. En de nieuwe coördinator die halverwege deze periode is gestart, had daardoor ook alle ruimte om een frisse wind te laten waaien.

Deze evaluatie beschrijft de geboekte resultaten ten aanzien van het 'Projectplan SchoolsOUT 2019 – 2021'. In de bijlage achterin leest u een beknopte weergave van de doelstellingen, zoals deze zijn opgenomen in de beschikking over deze periode. Achtereenvolgend laten we hier de belangrijkste ontwikkelingen de revue passeren:

1 Begeleiding aan scholen inclusief het bereik daarvan in deze bijzondere periode.
2 Gemeentebrede activiteiten in samenwerking met onze partners.
3 Regionale activiteiten en inzet op verspreiding van de aanpak.
4 Ontwikkeling van een nieuwe huisstijl en tools voor scholen.
5 Aandacht voor PR, communicatie en mooie verhalen delen.
6 Samenwerking met partners rond seksuele en genderdiversiteit.
7 Onderbouwing van de aanpak en de landelijke 'Erkenning'.
8 Het nieuwe convenant voor de periode 2022 – 2025.

Deze evaluatie vormt de onderlegger voor het uitvoeringsplan voor 2022 – 2025. En voor het convenant over diezelfde periode.

November 2021
SchoolsOUT

1 Begeleiding op maat aan scholen

Bereiken van scholen

Het convenant dat alle Nijmeegse scholen, de gemeente, de GGD, het COC en Dito met elkaar ondertekend hebben over de periode 2017 – 2021 is glashelder: 100% van alle scholen bereiken is het doel. Los van het feit dat een convenant over nastrevenswaardige doelen niet hetzelfde is als een concreet uitvoeringsplan dat met de weerbarstigheid van de realiteit rekening moet houden, is de insteek van het SchoolsOUT team natuurlijk ook altijd om zoveel mogelijk alle scholen te bereiken. En op maat te ondersteunen. Dit is ook in de afgelopen periode via verschillende kanalen gebeurd:

- Gesprekken voeren met scholen over de stand van zaken.
- Inspelen op concrete vragen van scholen.
- Proactief benaderen van scholen met tips of andere nuttige informatie.
- Een belronde in de aanloop naar Coming Out Dag om scholen te enthousiasmeren om mee te vlaggen.
- De nieuwsbrief van SchoolsOUT.

Ten tijde van deze evaluatie is het jaar 2021 nog niet afgerond, vandaar dat met een aantal scholen in het najaar nog gesprekken over de stand van zaken plaats vinden. Het overzicht hieronder laat echter in elk geval zien dat de stijgende trend van schoolcontacten van de vorige periode zich voort heeft kunnen zetten. Het toont dat we met alle scholen rechtstreeks contact hebben gehad, dus via een van de eerste vier hierboven genoemde kanalen.

Overzicht 1. **Aantal bereikte scholen via rechtstreeks contact.**

	Totaal aantal scholen	Bereikt in 2016 - 2018	Bereikt in 2019 - 2021	Bereikt in 2021 % van totaal
PO	44	23	44	100%
VO	18	18	18	100%
Speciaal	11	8	11	100%
MBO	2	1	2	100%

Bij het aantal VO-scholen tellen beide locaties van het Montessori College en van het Mondial College apart mee. De 2 locaties van het Maaswaal College in Wijchen en andere scholen buiten Nijmegen waar samenwerking mee is, tellen voor deze overzichten niet mee.

Resultaten van scholen

Bij de gesprekken over de stand van zaken reageerden de scholen in het algemeen enthousiast. Een enkeling gaf zelfs aan dat de afspraak precies op het goede moment kwam, omdat er net een situatie speelde waarbij SchoolsOUT relevant was. Voor sommigen was de timing echter wat lastig in verband met alle corona-hectiek. Maar de meeste scholen ervaarden het als prettig om weer de aandacht op deze thematiek te vestigen, juist omdat die even ondergesneeuwd was geraakt.

Dat laatste blijkt ook uit de vervolgtelefoontjes en mails na zo'n gesprek. Nu de focus weer op deze thematiek gericht werd, kwamen er vaak heel concrete vragen naar boven. Hieruit blijkt maar weer eens hoe belangrijk het is om seksuele en genderdiversiteit in de waan van alledag met enige regelmaat te agenderen bij scholen.

Enkele vragen die voorbij kwamen, zijn:

> Ik heb een leerling die wat twijfelt over de gender waar die bij wil horen. En we zoeken niet gelijk een heel complex psychologisch traject, maar gewoon iemand met verstand van zaken om mee te sparren. Een soort coach. Weet jij bij wie ik terecht kan?
>
> Hoe kunnen we op school bij Geschiedenis, Kunst of andere lessen ook aandacht schenken aan seksuele en genderdiversiteit? Heb je hier tips of goede voorbeelden voor?
>
> Ik heb een transgender leerling in de klas die daar graag iets over wil vertellen aan de klasgenoten. En misschien ook wel breder aan andere leerlingen en docenten op onze school. Heb jij ideeën hoe we dit goed vorm kunnen geven zonder dat deze leerling in een kwetsbare positie komt?

Om een goed beeld te krijgen van de resultaten die SchoolsOUT oplevert, is de nieuwe coördinator in het najaar van 2020 gelijk gestart met een uitgebreidere manier van registreren. Zo bestaat er continu een volledig en actueel overzicht van de stand van zaken op de scholen. Vóór 2020 werden de resultaten meer summier bijgehouden waardoor er informatie blijkt te ontbreken om een volledig overzicht van resultaten te kunnen leveren. Met de gemeente is afgesproken de aangepaste registratiewijze voort te zetten en 2021 te beschouwen als ijkjaar. De nieuwe werkwijze zal vanzelfsprekend nog her en der een finetuning krijgen, maar nu is er in elk geval een steviger basis om op voort te bouwen.

Per afzonderlijke school èn voor alle scholen gezamenlijk worden nu de volgende zaken bijgehouden:

- Wat is de score op de activiteiten per Gezonde School-pijler: Educatie I Zichtbaarheid I Zorg, Signalering & Ondersteuning I Beleid & Regelgeving? Dit is een score op basis van de checklist die hierna aan de orde komt bij de nieuwe tools.
- Gaat de vlag uit met Coming Out Dag?
- Zijn er activiteiten met Paarse Vrijdag?
- Is er een Gender & Sexuality Alliance (GSA) actief op de school?
- Doet de school mee met de Week van de Lentekriebels (PO) of de Week van de Liefde (VO/ MBO)?

Niet met alle scholen is in coronajaar 2021 al een gesprek gevoerd over de stand van zaken. Onderstaand overzicht is daarom niet compleet. Maar we tonen het hier toch, omdat het een duidelijke indruk geeft van de verzamelde informatie. Per onderwijsniveau is weergegeven met hoeveel scholen wel een gesprek is gevoerd over de actuele situatie en of zij actief zijn op een pijler. De percentages zijn dus enkel gebaseerd op de scholen waarmee in 2021 de checklist is doorgenomen. En het blijkt dat nagenoeg al deze scholen al wel 'iets' doen op alle 4 pijlers.

De *mate* waarin een school actief is, varieert natuurlijk wel enorm. De ene school hangt de vlag uit met Coming Out Dag en scoort daarmee al op de pijler Zichtbaarheid. Een andere school informeert daarnaast ook ouders via de nieuwsbrief, toont een introductiefilmpje van de Gender & Sexuality Alliance op de schoolsite en betrekt GSA-leden actief bij de introductiedagen voor nieuwe leerlingen. In de administratie van SchoolsOUT wordt daarom voor alle scholen ook de hoogte van de scores bijgehouden. Op die manier wordt in de komende jaren inzichtelijk op welke activiteiten en pijlers scholen lager of hoger gaan scoren. En dat biedt interessante inzichten voor nieuwe plannen en kwaliteitsverbetering.

Overzicht 2. **Aandacht per schoolniveau voor de 4 pijlers in 2021 (bron: gesprekken met scholen).**

	Aantal scholen	Gesproken scholen	Educatie	Zichtbaarheid	Zorg	Beleid
PO	44	24	96%	100%	96%	96%
VO	18	11	91%	91%	91%	91%
MBO	2	2	50%	100%	100%	100%

Met scholen in het speciaal onderwijs hebben nog geen gesprekken plaatsgevonden aan de hand van de checklist.

Over PO
Het is nuttig om hier een onderscheid te maken tussen PO en VO/ MBO. Voor een aantal gesprekspartners op PO-scholen was aandacht schenken aan seksuele en genderdiversiteit namelijk nog een vrij onbekend terrein. Maar bij de meesten van hen veranderde de aanvankelijke aarzeling over de noodzaak om hier aandacht aan te besteden al gauw in een uitwisseling van voorvallen waarbij de thematiek juist actueel en relevant bleek te zijn. "Oh maar toevallig hadden we vorige week een situatie…" of "Het voorbeeld dat je noemt herken ik wel. Hier hadden we ook...".

Over VO
Het is niet toevallig dat de VO-scholen zich per pijler vaak een hogere score toedichten dan beide andere niveaus. SchoolsOUT werkt immers al langer met VO-scholen samen, waardoor zij al meer ontwikkelingen in gang hebben gezet in de afgelopen jaren.

Over MBO
In het plan over deze afgelopen periode is de ambitie geformuleerd om voor de MBO-scholen per afzonderlijke sector te kijken naar de stand van zaken en de mogelijkheden. De onderlinge verschillen zijn immers zo groot dat het van belang is om per sector op maat te kijken wat nodig is. Hier zijn al enkele stappen in gezet. Zo focust een medewerker Beleid en Advies zich bij het ROC op het meer integraal en structureel aandacht schenken aan seksuele en genderdiversiteit, zowel binnen het vak Burgerschap als op andere manieren. Ook bij Yuverta (voorheen: Helicon) wordt gewerkt aan een doorlopende leerlijn nu een herinrichting van het vak Burgerschap vorm krijgt. In de komende periode zullen de ontwikkelingen binnen de afzonderlijke sectoren verder inzichtelijk worden.

Paarse Vrijdag

De tweede vrijdag in december is Paarse Vrijdag. Door op deze dag paarse kleren te dragen op school laten leerlingen en medewerkers zien dat ze het belangrijk vinden dat iedereen zichzelf kan zijn. SchoolsOUT genereert hier jaarlijks aandacht voor in de nieuwsbrief. Deze bewustwordingsdag met vaak allerlei zichtbaarheidsacties is inmiddels bekend bij alle VO- en MBO-scholen in Nijmegen. Onderstaand overzicht geeft weer dat steeds meer VO- en MBO-scholen ook actief mee doen met deze dag sinds de vorige periode. In 2020 zijn voor het eerst basisscholen benaderd om mee te doen. En daar zijn gelijk ook al enkele scholen mee gestart.

Overzicht 3. **Aantal scholen dat meedoet met Paarse Vrijdag (PV).**

	Aantal scholen	PV 2018 Aantal scholen	PV 2021 Aantal scholen	PV 2021 % van totaal
VO	18	9	17	94%
MBO	2	1	2	100%

Coming Out Dag

Ook bij het uithangen van de regenboogvlag met Coming Out Dag is een stijgende lijn te zien, zoals onderstaand overzicht toont.

Overzicht 4. **Aantal scholen dat meevlagt tijdens Coming Out Dag (COD).**

	Aantal scholen	COD 2018 Aantal scholen	COD 2021 Aantal scholen	COD 2021 % van totaal
PO	44	32	38	86%
VO	18	13	17	94%
MBO	2	2	2	100%

Maatwerk

Elke school kent natuurlijk een eigen situatie. Een specifieke leerling- en dus ook ouderpopulatie, een team van medewerkers, eigen vraagstukken èn mogelijkheden. Steeds bekijken we wat bij een school past en vooral ook waar we nog wat ruimte kunnen creëren om de thematiek zo stevig mogelijk neer te zetten. Waar nuttig is de link gelegd met Sociale Veiligheid. Ook is bijvoorbeeld ingespeeld op de behoefte van een school om seksuele en genderdiversiteit onder te brengen in een doorlopende leerlijn van allerlei maatschappelijke thema's gezamenlijk.

Koepels en netwerken

Een van de benefits van Covid-19 en daarmee de andere prioriteiten van scholen was dat SchoolsOUT alternatieve routes gezocht heeft om scholen te bereiken. Daarom kon er in de afgelopen twee jaar weer veel geïnvesteerd worden in hernieuwde of nieuwe contacten met netwerken en koepels. De coördinator heeft samen met leden van de Begeleidingscommissie allerlei contacten gelegd en presentaties gegeven.

Voor PO zijn lijnen gelegd met onder meer de netwerken van intern begeleiders in de verschillende stadsdelen van Nijmegen, St. Josephscholen Nijmegen, Conexus en met het Samenwerkingsverband Stromenland. Zo heeft dit samenwerkingsverband in het voorjaar van 2021 een aparte mailing van SchoolsOUT verstuurd naar alle PO-directeuren en intern begeleiders over het thema van de Week van de Lentekriebels: seksuele en genderdiversiteit.

Voor VO is een presentatie gegeven bij de Beleidsgroep Zorg van de toenmalige Alliantie (inmiddels: @voCampus) en is SchoolsOUT via het Samenwerkingsverband VO/ VSO Nijmegen e.o. bij alle schoolmaatschappelijk werkers onder de aandacht gebracht.

2 Gemeentebrede activiteiten

Naast de ondersteuning op maat aan scholen ligt de focus van SchoolsOUT ook op bredere activiteiten in de gemeente Nijmegen. Op die manier brengen we met allerlei partners samen steeds meer in beweging. De inzet van SchoolsOUT was in de afgelopen periode gericht op:

Beleid

- Adviseren over de Regenboogagenda tijdens een gemeentebrede bijeenkomst en rechtstreeks aan de gemeente en aan Spectrum, de organisatie die hiervoor ingeschakeld is door de gemeente.
- Meedenken over manieren om een netwerkorganisatie op te zetten van Nijmeegse regenboogpartners.
- Aanbevelingen geven voor verkiezingsprogramma's van verschillende politieke partijen.
- Input leveren voor het Regenboog Stembusakkoord.

Activiteiten

- Samen met de bibliotheek activiteiten bedenken voor Roze Woensdag Jong! in 2021, jongeren werven voor pizzasessies om het programma aan te kleden en een stand bemensen op de dag zelf (zie de illustratie op p. 14).
- Een stand bemensen en netwerken tijdens de RegenboogActiviteitenmarkt.

Coming Out Dag

De afgelopen jaren is het aantal activiteiten met Coming Out Dag en het bereik ervan steeds gegroeid. Het is inmiddels een cluster van allerlei sport-, cultuur- en andere activiteiten. Steeds meer partners zijn hierbij betrokken. SchoolsOUT vervult daarbij een verbindende rol. En vormt samen met de gemeente, Dito en het COC de kerngroep. Vanzelfsprekend richt SchoolsOUT zich met haar activiteiten op het bereiken van leerlingen en studenten. Dit hebben we via uiteenlopende routes bewerkstelligd.

- Scholen rechtstreeks benaderen om hen te enthousiasmeren om mee te vlaggen op deze dag. Bij de resultaten hierboven is al aangegeven dat steeds meer scholen hieraan meedoen.
- De vlag hijsen bij de Stevenstoren samen met de wethouder Onderwijs en PO-leerlingen.
- De middenstand en zorg- en welzijnspartners overtuigen om mee te vlaggen in het centrum en in steeds meer wijken (Hatert, Neerbosch-Oost, Noord en Midden).
- Filmaanbod organiseren in samenwerking met Lux voor PO-leerlingen van de groepen 7 en 8 zowel in Lux als in Aldenhof voor leerlingen in Dukenburg (ook online).
- Theatervoorstelling Het Prinsensprookje regelen voor leerlingen van de groepen 3 tot en met 6 in 2021, zie de illustratie hieronder.
- Een filmdebat of theatervoorstelling voor VO en MBO organiseren in samenwerking met Lux.
- Experimenteren met filmaanbod voor VO-scholen en Gender & Sexuality Alliances samen met Lux, aangezien VO-leerlingen gezien hun lesroosters minder gemakkelijk naar de bioscoop kunnen komen (ook online).
- Heel veel aandacht genereren voor alle activiteiten en de thematiek via nieuwsbrieven, Facebook, RN7 en een radio-interview met Omroep Gelderland.

Om een indruk te geven van het bereik: in 2021 hebben ongeveer 1500 leerlingen en studenten deelgenomen aan de live activiteiten die SchoolsOUT samen met haar partners organiseerde.

3 Regionale activiteiten

Regionale uitbreiding

Nog een benefit van Covid-19 en de drukte bij scholen was dat er hierdoor tijd ontstond voor de profilering van SchoolsOUT bij andere gemeenten. De coördinator heeft met de Nijmeegse wethouder Onderwijs, Welzijn en Zorg besproken om een presentatie te geven bij het Portefeuillehoudersoverleg van het Rijk van Nijmegen. Samen met Henk Keijman als lid van de Begeleidingscommissie en zelf directeur van een VO-school in Wijchen, heeft ze de wethouders een inkijkje gegeven in wat SchoolsOUT inhoudt en oplevert. De regio-wethouders reageerden zeker belangstellend. Twee wethouders van de gemeente Beuningen maakten gelijk een vervolgafspraak met de coördinator. En ook in Wijchen is enthousiast gereageerd. Hier hebben Henk Keijman (tevens voorzitter van het Wijchense overleg van de Lokale Educatie Agenda) en de coördinator een presentatie gegeven bij de LEA.

Uit de eerder genoemde presentatie bij de Beleidsgroep Zorg van de Alliantie rolde ook een regionaal balletje, namelijk richting het Pax Christi College in Druten.

Verder heeft SchoolsOUT een workshop verzorgd tijdens een Regenboogconferentie in Tiel in 2019. En in het najaar van 2021 volgt een workshop in Culemborg tijdens het vervolg daarop (als deze inderdaad door kan gaan in verband met de corona-maatregelen, waar tijdens het schrijven van deze evaluatie nog geen uitsluitsel over is).

Met de collega's School en Jeugd en met schoolverpleegkundigen en -artsen is afgesproken dat zij op de scholen in de regio waar zij werkzaam zijn, gebruik maken van de expertise en tools van SchoolsOUT. De coördinator heeft hiervoor presentaties gegeven aan deze collega's. Juist ook in relatie tot de landelijke Stimuleringsregeling Gezonde Relaties & Seksualiteit, die loopt van 2019 tot en met 2022. In december volgt nog een presentatie voor alle landelijke GGD-contactpersonen die bij deze regeling betrokken zijn.

Ook via contacten uit haar eigen netwerk heeft de coördinator vragen gekregen vanuit Arnhem, Harderwijk en Zutphen om meer over de werkwijze en de resultaten van SchoolsOUT te vertellen.

Kortom, er lopen allerlei mooie lijntjes om ook buiten Nijmegen kinderen en jongeren de kans te geven om gewoon zichzelf te kunnen zijn op school. Om zich te ontwikkelen tot wie ze zijn. En te houden van wie ze willen. In de komende periode is een verdere investering op dit terrein zeer gewenst.

Regionale samenwerking

Uit de hierboven genoemde Regenboogconferentie in Tiel is het idee voortgekomen om met enkele regionale partners te verkennen of er draagvlak is voor een jaarlijkse bijeenkomst in de regio Gelderland-Zuid. Steeds in een andere gemeente. Deze verkenning kreeg vorm in het Regionale RegenboogPlatform. Door Covid-19 zijn de concrete plannen steeds uitgesteld tot uiteindelijk het najaar van 2021, maar is intussen geprobeerd om de schwung er bij de aanwezige deelnemers in te houden. En om samenwerking gemakkelijk mogelijk te maken. Zo is een estafette gemaakt van filmpjes door partners en hebben samenwerkingspartners een pact kunnen ondertekenen om hun samenwerkingswensen te bekrachtigen. Volg deze link voor de filmpjes: https://www.linkedin.com/company/regenboog-platform-gelderland-zuid/posts/?feedView=all.

4 Tools en nieuwe huisstijl

Een laatste voordeel van de Covid-19 periode is geweest dat er tijd beschikbaar was om allerlei PR-producten en tools (door) te ontwikkelen. Samen met een vormgever is allereerst gekeken naar het communicatiepakket van SchoolsOUT. Betrokkenen uit het werkveld zijn gevraagd om mee te denken in dit vormgevingstraject.

Ontwikkelde producten zijn:

- Het nieuwe logo
- Een leaflet om SchoolsOUT te introduceren
- Een stappenplan voor scholen
- Briefpapier
- Mailhandtekeningen
- Visitekaartjes
- Teamsachtergronden
- Bruikbare foto's zoals her en der zichtbaar in deze evaluatie
- Een powerpointformat
- Banners zie de foto hiernaast
- Posters en
- E-cards voor een eindejaarsgroet.

Checklists PO, VO en MBO

Specifiek brengen we hier de checklists onder de aandacht die in samenspraak met het veld zijn doorontwikkeld. De volledige checklists zijn als bijlagen opgenomen in het uitvoeringsplan voor 2022 – 2025. Voor de afzonderlijke niveaus PO, VO en MBO zijn daarin per Gezonde School-pijler een aantal activiteiten opgenomen. Hierbij is nadrukkelijk gezocht naar zogeheten 'instapmodelletjes' die een school gemakkelijk kan regelen of hoogstwaarschijnlijk al goed voor elkaar heeft. Het is immers prettig om een checklist te zien waaruit blijkt dat je al aardig op weg bent.

SCHOOLS OUT. **RAPPORT PO.**

SCHOOL:	
DATUM:	
CONTACTPERSOON:	
CONTACTGEGEVENS:	

PIJLER 2. ZICHTBAARHEID
ONZE SCHOOL DRAAGT UIT DAT IEDEREEN ZICHZELF KAN ZIJN EN MAG HOUDEN VAN WIE DIE WIL.

7	Duidelijk voorlichtingsmateriaal is op minstens 1 plek in de school beschikbaar.		
8	Met Coming Out Dag (11 oktober) hangt onze school de regenboogvlag uit.		
9	We doen mee met Paarse Vrijdag (2e vrijdag in december) of andere landelijke activiteiten.		
10	Er is een genderneutraal toilet.		
11	Er zijn geschikte kleedruimtes voor iedereen.		
12	Medewerkers zijn rolmodellen.		
13	We betrekken ouders bij deze thematiek, bijvoorbeeld via een ouderavond.		
14	Andere activiteit:		
	SCORE PIJLER 2	0	

Deze progressiegerichte benadering past heel goed bij SchoolsOUT. Door oog te hebben voor wat al goed gaat, zijn vervolgstappen gemakkelijker te zetten. Daarom zijn er ook enkele meer uitdagende activiteiten in de lijst opgenomen om scholen te inspireren en uit te nodigen tot actie. Bij pijler 2 op de vorige pagina is het voor scholen bijvoorbeeld best gemakkelijk te regelen om de vlag op te hangen met Coming Out Dag (punt 8). Maar zorgen dat ouders geïnformeerd en betrokken worden, is al weer een stap verder (punt 13).

Het gebruik van de checklists verdient hier nog enige toelichting: ze zijn bij uitstek bedoeld als hulpmiddel tijdens de gesprekken met scholen. Deze gesprekken vormen immers de kern van de aanpak. Door samen met een school te bekijken wat er speelt, kan maatwerk worden geboden. Wat helpt de school vooruit? Zo kunnen signalen worden opgepakt waar de school concreet mee aan de slag kan. Evenzo komen op deze manier signalen naar boven waar SchoolsOUT zelf breder mee aan de slag kan, zoals de wens van GSA-begeleiders om met elkaar uit te wisselen.

Daarnaast gaat het bij deze checklists helemaal niet zozeer om de scores op zich. De scores per pijler betreffen immers een zelfscore. Hoe vindt een school zelf dat het gaat? En daarbij geldt wat in dit soort situaties heel vaak speelt: juist de mensen die zich ergens actief voor inzetten, zijn vaak ook heel kritisch op het feit dat er nog veel méér mogelijk is. Terwijl iemand die net voor het eerst een beginnetje gemaakt heeft daar al heel enthousiast over kan zijn en zich een heel hoge score kan geven, omdat er voorheen niets gebeurde.

In afstemming met partners in het veld is er echter voor gekozen om toch op deze manier scholen te volgen, om trends waar te kunnen nemen. Bovendien gaat het er om de scholen betrokken te houden en te enthousiasmeren om elke keer een stapje verder te zetten. Door liefst elk jaar te bespreken wat er van de besproken ambities terecht gekomen is en hoe een school de ontwikkelingen ervaart, bereiken we het meeste resultaat. In de komende periode zal de werkwijze zich verder uitkristalliseren en zullen de checklists up-to-date worden gehouden.

Update database aanbod

Een student van de opleiding Social Work aan de HBO Saxion heeft in 2020 en 2021 het aanbod geïnventariseerd op het terrein van seksuele en genderdiversiteit. Ze heeft een overzicht gemaakt van lespakketten, theatervoorstellingen en ander aanbod waar scholen gebruik van kunnen maken. Het resultaat is een groeidocument om blijvend te actualiseren. Voor het SchoolsOUT team en hun collega's School en Jeugd biedt dit een handig naslaginstrument.

5 Mooie verhalen delen

Schoolsoutweb.nl

Naast het ontwikkelen van nieuwe tools zijn ook de bestaande communicatiekanalen van SchoolsOUT in de afgelopen periode herzien. Zo is de website volledig geactualiseerd. Er is voor gekozen om de site vooral als kanaal te benutten voor tools waar een school direct mee aan de slag kan. Verder zijn stappen gezet in de richting van digitoegankelijkheid van de site, die in de komende periode nog een vervolg krijgen.

Nieuwsbrief

Ook de nieuwsbrief is volledig herzien, zowel qua uiterlijk als qua inhoud. Het is nu nòg meer een kanaal voor en door onze partners. Alle samenwerkingspartners zijn actief benaderd om hun informatie voor scholen te delen via de nieuwsbrieven voor PO en voor VO/ MBO. Wethouder Grete Visser heeft in het voorjaar van 2021 het startschot gegeven met een artikel waarin ze onder meer pleit voor regionale uitbreiding van de aanpak.

TIP VAN DE BUREN.

Karel de Grote College: Gebruik de checklist

Nnaniki Kruizinga - docent Biologie/ Relatiekunde en decaan: Onlangs hebben mijn collega Betty en ik samen met Ursela van Dijk van SchoolsOUT de checklist doorgenomen voor onze school. Het was heel verhelderend en helpend bij de verbeterslag die we willen gaan maken. De vier pijlers geven gelijk ook houvast en helpen om de prioritering helder te krijgen. Met deze nieuwe input kunnen we de volgende stappen gaan zetten richting een doorlopende leerlijn op het vlak van diverse maatschappelijke thema's.

HANDIG IN DE KLAS.

Jongerenwerk en school: Ideale partners in seksuele en genderdiversiteit

Voor leerlingen is het heel fijn om bij iemand die ze vertrouwen terecht te kunnen met vragen. Ze schelden me uit voor homo, wat kan ik doen? Hoe vertel ik mijn ouders dat ik lesbisch ben? Ook het jongerenwerk kan hen helpen bij deze vragen. Wanneer een jongerenwerker aanschuift bij een activiteit op jullie school bijvoorbeeld tijdens de Coming Out Week of op Paarse Vrijdag, merken leerlingen dat ze met hen hierover op een laagdrempelige manier kunnen praten. Lees meer.

Naast een kanaal om actualiteiten onder de aandacht te brengen, bieden de nieuwsbrieven vooral ook concrete tools en tips die scholen helpen om aandacht te schenken aan seksuele en genderdiversiteit.

Vaste rubrieken zijn de 'Tip van de buren' waarbij scholen elkaar van advies voorzien, 'Handig in de klas' met praktische instrumenten om gelijk te kunnen gebruiken, de 'Boekentip' vanuit Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid en de 'Agenda' met aanleidingen om in de klas aandacht te schenken aan de thematiek.

Door de nieuwsbrief actief bij scholen onder de aandacht te brengen en breed in ons netwerk te verspreiden, hebben zich sinds het nieuwe jasje al 78 nieuwe abonnees gemeld.

Ambassadeurs

SchoolsOUT gaat er van uit dat in principe iedereen een ambassadeur kan zijn van de aanpak. Wethouder Grete Visser heeft bijvoorbeeld heel sterk een ambassadeursrol vervuld door SchoolsOUT actief bij haar collega-wethouders op de agenda te zetten. Begeleidingscommissielid Henk Keijman is tijdens de presentaties bij de Alliantie en het LEA-overleg in Wijchen duidelijk een pleitbezorger geweest. Andere Begeleidingscommissieleden Hermance Wissink, Ricky van Ginkel en Rens Makkink staan met een quote in de nieuwe leaflet.

Maar ook schooldirecteuren die hun intern begeleider bij een gesprek betrekken, zijn goede ambassadeurs. Of juist een IB'er die informatie over SchoolsOUT doorspeelt aan haar collega-IB'ers in het netwerk. Of de directeur van de Islamitische basisschool die een koppeling legt tussen SchoolsOUT en zijn collega die binnen hun stichting (SIMON) de materialen over seksualiteit herijkt.

Enkel door het enthousiasme van zoveel 'ambassadeurs' is SchoolsOUT zo succesvol.

6 Samenwerking

In de loop van de jaren heeft SchoolsOUT een enorm netwerk opgebouwd. Door Covid-19 lagen alle contacten tijdelijk een beetje stil. Ook omdat de toenmalige projectleider grotendeels ingezet werd binnen het Corona-team van de GGD waar alle hens aan dek nodig was. De nieuwe coördinator (inmiddels geen projectleider meer geheten, omdat een aanpak die al bijna 20 jaar zulke goede resultaten boekt geen ‘project’ kan heten) heeft daarom in september 2020 een soort frisse start kunnen maken. Ze heeft in de afgelopen periode het contact hernieuwd of opgebouwd met onder meer onderstaande partners.

Externe partners

- Nijmeegse partners
  bv. verschillende werkgroepen van het COC, Spotforall, de bibliotheek, Roze Woensdag, Eurogames, Pride Photo Nijmegen, Amnesty International, het Zelfregiecentrum en Bindkracht10.
- Regionale partners
  bv. Zorgbelang, Vizier en Spectrum.
- Landelijke kenniscentra en aanbieders van lespakketten
  bv. Rutgers over onder meer de Lentekriebels, Care for Sexuality over Veiligwijs, NNID, Movisie en Gay&School.
- Aanbieders van voorlichting
  bv. Tienerwijs van de Werkgroep Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (Medische faculteit Radboud Universiteit) en het Voorlichtingsteam van het COC.
- Aanbieders van theatervoorstellingen
  bv. Kikid, MindMix, AanZ en Dear-T.

Lerarenopleidingen

In de plannen over de afgelopen periode was opgenomen om met de RU en de HAN mogelijkheden voor samenwerking te exploreren. De insteek was om te verkennen welke mogelijkheden er zijn om aandacht te schenken aan seksuele en genderdiversiteit binnen de lerarenopleidingen. In de praktijk was hier zowel binnen de opleidingen als bij de GGD geen ruimte voor. Deze verkenning zal in de komende periode plaatsvinden.

Gemeentelijke partners

Met de gemeente Nijmegen lopen er verscheidene lijntjes. De belangrijkste zijn:

- Contactpersoon voor SchoolsOUT
  Vanzelfsprekend neemt de gemeente als opdrachtgever deel aan de Begeleidingscommissie, zie hieronder. Maar ook tussentijds is er indien nodig overleg op inhoud en aanpak.
- Wethouder Onderwijs
  Jaarlijks vindt er een afstemming plaats waarbij vooral ook actuele ontwikkelingen aan de orde komen.
- RegenboogRaad Nijmegen (voorheen de Adviescommissie LHBT-beleid)
  Er vindt inhoudelijke uitwisseling plaats over de stand van zaken waarbij de RegenboogRaad kritisch meekijkt en concreet meedenkt over de aanpak.
- Kwartiermaker gericht op het tegengaan van racisme en discriminatie op scholen
  Deze kwartiermaker is in 2021 gestart. De coördinator heeft expertise en contacten met hem gedeeld en zal ook in de komende periode met hem samenwerken.

Interne partners binnen de GGD

Intern is een nieuwe boost gegeven aan de inbedding van SchoolsOUT binnen de GGD. Zo neemt de coördinator deel aan verschillende teams:

- Team School en Jeugd
- Expertiseteam Seksuele Gezondheid op Scholen
- Werkgroep Seksuele Gezondheid GGD-breed
- Waar nuttig schuift ze ook aan bij de overleggen van de afdeling Gezond Leven en van de Gezondheidsbevorderaars in Nijmegen.

Begeleidingscommissie

De Begeleidingscommissie van SchoolsOUT bestaat uit vertegenwoordigers van de gemeente, de GGD, het COC, Dito en PO-, VO- en MBO-scholen. Jaarlijks komen de leden twee tot vier keer bij elkaar om de actuele stand van zaken door te nemen. Aan de orde komen dan onder meer het bereik van scholen en de signalen die zij afgeven. Samen bespreken ze welke vervolgstappen gezet kunnen worden om tegemoet te komen aan de wensen en behoeften van scholen. In de laatste 2 jaar van deze periode zijn vooral ook de (on-) mogelijkheden van scholen besproken. En zijn alternatieve kanalen bedacht om het thema toch bij hen op de agenda te houden.

Inspiratiebijeenkomsten

- Gender & Sexuality Alliance-netwerkbijeenkomst
  In het najaar van 2021 zijn de GSA-begeleiders van alle VO- en MBO-scholen uitgenodigd voor een eerste netwerkbijeenkomst. Het is de bedoeling om deze bijeenkomsten met enige regelmaat te organiseren. Op die manier kunnen GSA-begeleiders met elkaar kennis maken zodat ze elkaar gemakkelijk weten te vinden als ze ergens over willen sparren èn inhoudelijk uitwisselen over door hen zelf aangedragen thema's. De editie van 2021 bood aandacht aan Paarse Vrijdag en aan het omgaan met de kwetsbaarheid van een groot aantal van de GSA-leerlingen.
- Interne bijeenkomst voor alle GGD-collega's
  In 2019 is een training gegeven aan alle belangstellende collega's over seksuele en genderdiversiteit. Ook in 2020 en 2021 is voor deze indirecte route gekozen, aangezien scholen zelf te druk waren voor grotere inspiratiebijeenkomsten. Informatie kwam nu toch bij hen terecht via:
- Presentaties bij alle JGZ-teams (schoolverpleegkundigen en -artsen).
- Een zogeheten 'Refreshment' voor de collega's van het Expertiseteam Seksuele Gezondheid op Scholen, Team School en Jeugd en de Werkgroep Seksuele Gezondheid.

7 Onderbouwing en ‘Erkenning’

Effect van SchoolsOUT

In de eerste helft van 2020 heeft een sociologiestudent van de RU met afstudeerrichting ‘Beleid en Praktijkgericht onderzoek’ een effectevaluatie uitgevoerd over SchoolsOUT. Ze heeft daarbij gebruik gemaakt van de data van de Gezondheidsmonitor Jeugd (voorheen Emovo) over de periode 2003 tot en met 2019. De monitor is een vierjaarlijks onderzoek van de GGD onder alle leerlingen van de tweede en vierde klas van het voortgezet onderwijs. In de grafieken hiernaast zijn de resultaten zichtbaar.

De bovenste grafiek toont dat sinds 2003 steeds meer leerlingen het ‘Normaal’ zijn gaan vinden wanneer 2 vrouwen of 2 mannen verliefd op elkaar zijn. En de middelste grafiek laat zien dat ze steeds accepterender reageren richting homoseksuele of lesbische klasgenoten.

Om er zeker van te zijn dat de positieve resultaten te danken zijn aan de inzet van SchoolsOUT heeft de onderzoeker de Nijmeegse gegevens afgezet tegen Rivierenlandse gegevens, de andere regio in het werkgebied van de GGD. In de onderste grafiek is de consequente positieve trend in Nijmegen zichtbaar.

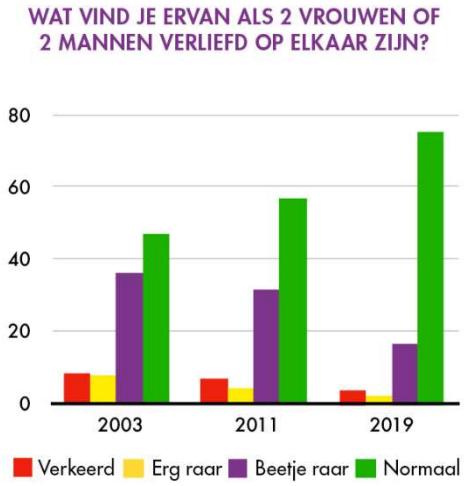

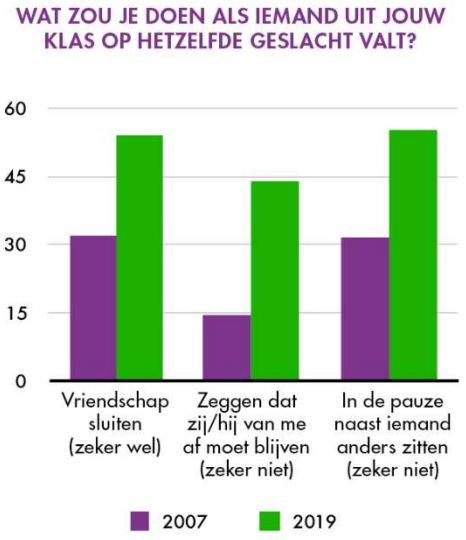

‘Erkenning’

Eveneens in 2020 heeft SchoolsOUT een aanvraag ingediend bij het landelijke Loket Gezond Leven om opnieuw erkend te worden als een leefstijlinterventie die werkt. Loket Gezond Leven onderscheidt hierbij verschillende niveaus. Het predicaat ‘Goed Beschreven’ en ‘Goed Onderbouwd’ heeft SchoolsOUT in eerdere stadia al eens verkregen.

We hadden graag gezien dat SchoolsOUT landelijk de eerste aanpak zou zijn op het terrein van diversiteit om een erkenning op het niveau ‘Bewezen Effectief’ te ontvangen. Hierover is veel contact geweest met het RIVM, de uitvoerende partij die de erkenningstrajecten begeleidt. Ook zij hadden graag gezien dat er “eindelijk” een aanvraag “door de keuring kwam”. Zij hebben er immers ook baat bij dat aanbieders van interessante interventies gemotiveerd zijn om aanvragen in te dienen.

Aangezien SchoolsOUT een integrale en maatschappelijke aanpak is en geen laboratoriumexperiment waarbij *alle* condities gecontroleerd kunnen worden, is echter niet één op één hard te maken dat onze inzet rechtstreeks leidt tot een bepaald effect. Lang verhaal kort, de conclusie is dat SchoolsOUT opnieuw de bestaande erkenning van ‘Goed Onderbouwd’ heeft verkregen.

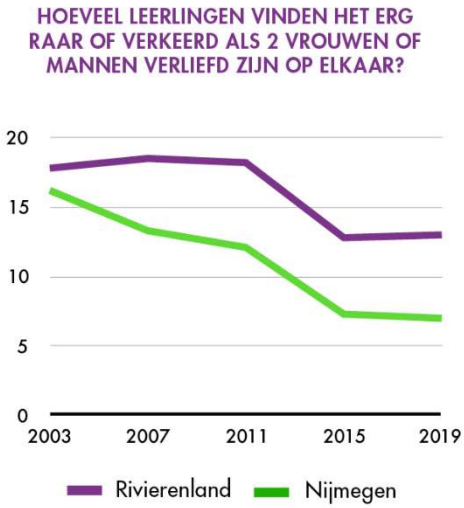

De erkenningscommissie heeft haar eindoordeel als volgt ingeleid:

> “De commissie vindt SchoolsOUT een mooie, goed uitgewerkte interventie. Ze is vooral erg positief over de integrale aanpak die op maat wordt ingezet, afhankelijk van de behoefte van scholen.”

8 Het convenant 2022 – 2025

In het najaar van 2021 ondertekenen vertegenwoordigers van PO, VO en MBO namens alle scholen in Nijmegen het nieuwe convenant. De gemeente Nijmegen (als subsidieverstrekker), GGD Gelderland-Zuid (als uitvoerder), COC Regio Nijmegen en Dito zijn medeondertekenaars.

Het convenant onderstreept nog weer eens hoeveel draagvlak er bij alle partners bestaat voor SchoolsOUT. En hoe hoog de ambities van de scholen zijn. Opnieuw is de insteek om 100% van alle scholen steeds actiever te laten zijn op de vier pijlers.

Bijlage

Input uit de beschikking 2019 – 2021

Doel subsidie

De doelstellingen van SchoolsOUT voor de beleidsperiode 2019 – 2021:

- Het continueren en uitbouwen van de aandacht voor seksuele en genderdiversiteit in het primair en voortgezet onderwijs en het MBO.
- Op de scholen in Nijmegen een positieve norm realiseren ten aanzien van seksuele en genderdiversiteit, waardoor leerlingen accepteren dat er verschillen zijn in seksuele voorkeur en diversiteit in genderidentiteit.
- SchoolsOUT ondersteunt de scholen bij de borging van de aandacht voor het thema op basis van vier pijlers: Beleid, Educatie, Zorg & Signalering en Zichtbaarheid.

Activiteiten

De subsidie is bestemd voor de volgende activiteiten:

- Met SchoolsOUT willen wij alle leerlingen van het (speciaal) basisonderwijs, voortgezet (speciaal) onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs bereiken met voorlichting, educatief aanbod en activiteiten. Naast de tolerantie voor seksuele diversiteit in het algemeen willen wij in het bijzonder de acceptatie van lhbt-leerlingen bevorderen en van de jongeren die twijfelen over hun genderidentiteit.

Te leveren prestaties

Het consolideren en uitbouwen van de aandacht voor seksuele en genderdiversiteit.
Eind 2021 willen we concreet bereiken dat:

- 100% van de PO-scholen meedoet op minstens een van de pijlers Educatie, Beleid, Zichtbaarheid en Zorg; en 75% van de scholen meedoet op twee pijlers met een stijging van 25% ten opzichte van de resultaten uit 2018.
- 100% van het voortgezet onderwijs meedoet op meerdere pijlers inclusief de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs, waarbij in deze periode de aandacht voor de pijlers Beleid en Zorg toeneemt.
- Het MBO (ROC en het toenmalige Helicon) deelneemt aan SchoolsOUT op alle afdelingen, met een inzet op meerdere pijlers. Voor het ROC geldt dat de thema's van SchoolsOUT een plaats krijgen binnen het vak Burgerschap en in de Gezonde School-aanpak op de afdelingen.
- Twee keer per jaar aan de Begeleidingscommissie gerapporteerd is over de voortgang van de inzet op de scholen.
- Seksuele en genderdiversiteit gekoppeld wordt aan het thema Sociale Veiligheid met behoud van de aandacht voor het eigen thema.
- Alle scholen vlaggen op de jaarlijkse Coming Out Dag (11 oktober).
- Paarse Vrijdag aandacht krijgt op het VO en MBO (tweede vrijdag in december).
- SchoolsOUT jaarlijks een scholings- en inspiratiedag organiseert in samenwerking met de Gezonde School gericht op een gezonde en sociaal veilige school.
- De effectiviteit van SchoolsOUT verder is onderbouwd door onderzoek.
- Er een inhoudelijke verkenning is uitgevoerd op de lerarenopleiding van de HAN en de RU met het oog op de aandacht voor het thema in deze opleidingen en dat er gerapporteerd is over het resultaat van deze verkenning.